

Arjun Appadurai, eden najvplivnejših antropologov zadnjih let.
Foto: Nina Božičko, Ljubljana, november 2010

Sproščena razprava na delavnici z naslovom The Applicability of Useless Endeavours: The Practicability of Anthropology.
Foto: Blaž Bajič, Ljubljana, november 2010

ONKRAJ ESENCIALIZMOV: IZZIVI ANTROPOLOGIJE V 21. STOLETJU

Mednarodna konferenca ob 70-letnici Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo

Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo letos praznuje 70-letnico. Ob tej priložnosti so nekateri priznani slovenski etnologi in antropologi, ki so svoje znanje pridobivali na Oddelku in ga tam delijo z mlajšimi generacijami, organizirali mednarodno znanstveno konferenco z naslovom Onkraj esencIALIZMOV: IZZIVI antropologije v 21. stoletju. Ker sodobna antropologija odmika pozornost od etnij, narodov in kultur ter se osredotoča na transnacionalne in kozmopolitske procese, stare paradigme, prepredene z metodološkim nacionalizmom, kulturalizmom in drugimi oblikami esencIALIZMA, ne zadostujejo več. Namen konference je bil raziskati in kritično pretehtati esencIALIZME ter izmenjati poglede na njihove alternative, ki pa niso samoumevne, saj je esencIALIZIRANJU tudi v procesualističnem pristopu težko ubežati. Priprave za konferenco so potekale več mesecev. Znanstveni odbor so sestavljali Rajko Muršič, Bojan Baskar, Marta Botikova, Michal Buchowski, Thomas Fillitz, Božidar Jezernik, Mirjam Mencej, Tomislav Pletenac, Thomas Schippers in Zmago Šmitrek, člani organizacijskega odbora pa so bili Peter Simonič, Rajko Muršič, Mojca Bele, Uršula Lipovec Čebtron, Tina Glavič, Jože Hudales, Simona Klaus, Miha Kozorog, Boštjan Kravanja, Ambrož Kvartič, Radharani Pernarčič, Dan Podjed, Jaka Repič, Barbara Turk Niskač in Urša Valič. Pri sami izvedbi so sodelovali tudi študentje in študentke z Oddelka.

Konferenca je potekala med 25. in 27. novembrom 2010 na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo in v Antonovem domu v Ljubljani. Udeležilo se je več pomembnih antropologov in antropologinj ter kolegov in kolegic iz sorodnih disciplin. Naj omenimo Thomasa Fillitza, Majo Povržanovič Frykman, Božidarja Jezernika, Petra Nasa, Martine Segalen, Franciska Vaz da Silvo, Vereno Stolcke in Ajurna Appaduraia, katerih delo je zaznamovalo sodobno antropologijo.

Program je bil vsebinsko razdeljen na tri sklope, ki so jih na jutranjih plenarnih predavanjih odprli zgoraj omenjeni predavatelji. Prvi sklop se je nanašal na preteklost ter se je ukvarjal z zapuščino kontinentalnih etnologij in globalnih antropologij. Na delavnicah so razpravljali o etnologiji in kulturni antropologiji kot nacionalnem in (post)kolonialnem projektu, socialnem spominu in dediščini ter vprašanih povedke v folkloristiki. V drugem sklopu so govorili o sedanjosti in soočili svoje poglede na svetovne sisteme, prostor in lokalnost ter razmišljali o raziskovalnih strategijah brez metodološkega esencIALIZMA. V tretjem sklopu, ki se je nanašal na prihodnost, so udeleženci razmišljali o (ne)praktičnosti antropologije, naravi v različnih družbenih kontekstih ter diskurzih telesa, zdravja in bolezni. Na sestanku po koncu delavnic so se člani EASA (European Association of Social Anthropologists) dogovorili o novi mreži znotraj združenja in jo poimenovali Network for applications of anthropological knowledge.

Druženje obiskovalcev konference se je nadaljevalo tudi zunaj predavalnic: ob pijači in prigrizkih, ki so jih stregli študentje na Oddelku ter pri kosilu. Nekateri so stara in nova poznanstva razvijali tudi na zabavah na Metelkovi in v Rogu, zadnji dan pa na zaključni prireditvi na Gimnaziji Vič.

S konferenco so bili zadovoljni tako organizatorji kot gostje. Čas bo pokazal, če je bil dosežen njen daljnosežni cilj – pripomoči k nadaljnjemu razvoju antropologije, ki se mora pri tem usmeriti nazaj v družbo in ji svoje znanje vračati. Prvi korak na tej poti je bil narejen z zavedanjem esencIALIZMOV in skupnim premislekom o alternativnih paradigmah v antropologiji, ki pa se je z uspešno konferenco šele začel.

* Blaž Bajič, študent 4. letnika Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. 1000 Ljubljana, Ulica bratov Učakar 34, E-naslov:blazno@gmail.com; Beja Protner, študentka 4. letnika Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. 2000 Maribor, Majcigerjeva 35, E-naslov:beja.protner@gmail.com